

DECIZIE

21 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecători

Valeriu Doagă
Sveatoslav Moldovan, Iuliana Oprea

juducînd recursurile declarate de Ministerul Economiei al RM și Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău”, în pricina civilă privind derularea procedurii de faliment a Întreprinderii de Stat „Uzina de Bijuterii Giuvaier”,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 ianuarie 2016, prin care s-a admis cererea lichidatorului procedurii de faliment privind constatarea posesiei, folosinței și dispoziției în drept de proprietate a bunurilor,

C O N S T A T Ă :

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 22.09.2014 a fost intentat procesul de insolvabilitate față de debitorul Întreprinderea de Stat „Uzina de Bijuterii Giuvaier”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2015, debitorul Întreprinderea de Stat „Uzina de Bijuterii Giuvaier”, a fost trecută în procedura de faliment, iar în calitate de lichidator al procedurii de faliment a fost investită Moraru Natalia, cu atribuțiile în conformitate cu criteriile aprobate de Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, avînd competențele stabilite în baza art. 66 din Legea insolvabilității, inclusiv valorificarea și lichidarea masei debitoare.

La 23 decembrie 2015, lichidatorul procedurii de faliment a ÎS „Uzina de Bijuterii Giuvaier”, Moraru Natalia, s-a adresat în instanța de insolvabilitate cu cerere prin care a solicitat constatarea posesiei, folosinței și dispoziției asupra bunurilor imobile depistate în urma inventarierii generale a debitorului.

În motivarea cerințelor invocate, lichidatorul a menționat că debitorul ÎS „Uzina de Bijuterii Giuvaier” a fost înființat prin Ordinul nr.133 din 06.06.1972 a Ministerului de Construcție a Aparatelor și Sistemelor de Dirijare a fostei URSS, în calitate de Fondator a întreprinderii create este Ministerul Economiei în prezent, succesor în drepturi al Ministerului Industriei și Infrastructurii al RM.

A mai indicat că, în rezultatul inventarierii patrimoniului debitorului și a actelor contabile a debitorului, au fost depistate construcții aflate la balanța întreprinderii, care sunt evidențiate în Registrul bunurilor imobile, însă dreptul de proprietate asupra acestora nu este înregistrat după debitor.

De asemenea a confirmat că conform Registrului bunurilor imobile, ÎS „Uzina de Bijuterii Giuvaier” are dreptul de posesie, folosință și dispoziție asupra bunurilor imobile și anume clădire de producere cu nr. cadastral 0100110.196.01 cu suprafața de 1 832,80 m², depozit cu nr. cadastral 0100110.196.02 cu suprafața de 141,20 m², depozit cu nr. cadastral 0100110.196.03 cu suprafața de 281,00 m², clădire de

producere cu nr. cadastral 0100110.196.04 cu suprafața de 228,00 m², clădire de producere cu nr. cadastral 0100110.196.05 cu suprafața de 50,20 m², teren aferent cu nr. cadastral 0100110.196 cu suprafața de 0,8371 ha, amplasate în mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 16, care aparțin Republicii Moldova.

Astfel, lichidatorul a mai remarcat că debitorul, ca urmare a primirii în gestiune și folosință economică a bunurilor imobile nominalizate, amplasate în mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 16, în capitalul social și pînă în prezent a posedat aceste bunuri sub nume de proprietar, ceea ce îi acordă pe deplin dreptul de a se considera proprietar legal al acestor bunuri. Posesiunea care a exercitat-o ÎS „Uzina de Bijuterii Giuvaier” asupra acestor bunuri imobile este de bună-credință, ceea ce face existența premisei de drept pentru recunoașterea dreptului de proprietate.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 ianuarie 2016 s-a admis cererea lichidatorului ÎS „Uzina de Bijuterii Giuvaier” în procedura de faliment, Moraru Natalia și s-a constatat posesia, folosința și dispoziția în drept de proprietate a ÎS „Uzina de Bijuterii Giuvaier” asupra următoarelor bunuri imobile: Clădire de producere cu nr. cadastral 0100110.196.01 cu suprafața de 1 832,80 m²; Depozit cu nr. cadastral 0100110.196.02 cu suprafața de 141,20 m²; Depozit cu nr. cadastral 0100110.196.03 cu suprafața de 281,00 m²; Clădire de producere cu nr. cadastral 0100110.196.04 cu suprafața de 228,00 m²; Clădire de producere cu nr. cadastral 0100110.196.05 cu suprafața de 50,20 m², toate amplasate în mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 16. S-a obligat ÎS „Cadastru” de a înregistra dreptul de proprietate al ÎS „Uzina de Bijuterii Giuvaier” asupra bunurilor imobile indicate în punctul 2 al prezentei încheieri. În rest, cerințele s-au respins ca neîntemeiate.

Considerînd ilegală încheierea instanței de insolabilitate, la 21.04.2015, Ministerul Economiei al RM a contestat-o cu recurs, solicitînd repunerea în termen, admiterea recursului și casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 ianuarie 2016..

În argumentarea recursului, recurentul a invocat ilegalitatea încheierii recurate, menționînd că aceasta este neîntemeiată, indicînd totodată că pricina a fost judecată în absența sa, căreia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

La 16.06.2016, SA „Banca Comercială Română Chișinău” la fel a înaintat cerere de recurs, solicitînd repunerea în termen, admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 04.01.2016 și emiterea unei noi încheieri de respingere integrală a cererii lichidatorului privind constatarea posesiei, folosinței și dispoziției bunurilor imobile ca fiind neîntemeiată.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a menționat faptul că concluziile instanței de insolabilitate expuse în încheierea contestată sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

La 22.07.2016, lichidatorul ÎS „Uzina de Bijuterii Giuvaier”, Natalia Moraru a prezentat referință pe marginea recursului declarat de SA „Banca Comercială Română Chișinău”, prin care și-a exprimat dezacordul cu argumentele acestuia, totodată invocînd și tardivitatea lui, solicitînd respingerea recursului în cauză.

La 18.08.2016, Ministerul Economiei al RM a solicitat retragerea recursului declarat împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 04.01.2016.

În argumentarea cererii a menționat că argumentul principal în susținerea recursului precum că nu a fost informat despre ședința instanței de insolabilitate din 04.01.2016 a fost incorect, deoarece ulterior s-a stabilit că la 28.12.2015, în adresa

ministerului a parvenit citația pentru participarea la ședința din 04.01.2016, iar la 10.02.2016 a parvenit încheierea recurată.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră necesar de a admite retragerea recursului depus de Ministerul Economiei al RM și de a înceta procedura de recurs din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 426 alin. (1) CPC, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

Potrivit art. 443 alin. (1) CPC, pînă la pronunțarea deciziei, recurentul are dreptul să își retragă recursul printr-o cerere scrisă. Cererea de retragere a recursului se depune în instanța care a fost investită cu judecarea recursului.

În speță, recurentul a depus în scris cererea de retragere a recursului pînă la pronunțarea deciziei, la instanța investită cu judecarea recursului – Curtea Supremă de Justiție.

Retragerea recursului de către recurent nu contravine legii și nu încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, interesele societății sau ale statului.

Din aceste considerente, ținînd cont de prevederile legale evocate mai sus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a admite retragerea recursului și de a înceta procedura de recurs.

Potrivit art. 443 alin. (2), în cazul retragerii recursului, instanța competentă dispune, printr-o încheiere irevocabilă, încetarea procedurii în recurs.

Referitor la recursul declarat de SA „Banca Comercială Română”, instanța de recurs reține următoarele.

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Potrivit art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Potrivit art. 8 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

În același timp, intervalul de timp stabilit de lege în cadrul căruia părțile sunt în drept să declare recurs este de 15 zile din momentul pronunțării încheierii sau primirii încheierii integrale. Acest termen poate fi restabilit printr-o încheiere, cu examinarea recursului în fond, dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice, ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune recursul în termen.

După cum rezultă din materialele dosarului, Curtea de Apel Chișinău a emis încheierea recurată la 04.01.2016 (f.d. 17).

Totodată, potrivit materialelor cauzei, instanța de recurs reține că recurentul nu a fost prezentă în ședința instanței de insolvență la data adoptării încheierii recurate (f.d. 15-16), însă i-a fost înmînată la 15.06.2016 (f.d. 20).

Cererea de recurs a fost depusă de către SA „Banca Comercială Română Chișinău” la 16.06.2016 (f.d. 29).

Prin urmare, Colegiul conchide că cerința recurentului privind repunerea recursului în termen este întemeiată și recursul urmează a fi repus în termenul de atac.

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvabilității.

Reglementări similare conțin și prevederile art. 1 alin. (4) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, potrivit cărora procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și pasibil de a fi admis cu casarea încheierii recurate și emiterea unei noi încheieri, din următoarele considerente.

Conform art. 427 lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Încheierea recurată este adoptată în contradicție cu normele de drept procedural și material care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului și cu aprecierea incompletă și eronată a probelor și circumstanțelor ce vizează înscrierea bunurilor în registrul public – motiv pentru care de către Colegiu este considerată ilegală și neîntemeiată.

Astfel, din materialele cauzei rezultă că recurentul își exprimă dezacordul cu soluția instanței de insolvabilitate prin care a fost admisă cererea lichidatorului ÎS „Uzina de Bijuterii Giuvaier” în procedura de faliment, Moraru Natalia, privind constatarea posesiei, folosinței și dispoziției în drept de proprietate a bunurilor.

Potrivit art. 117 alin. (17) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, bunul din masa debitoare neînscris în registrul public se vinde numai după ce administratorul insolvabilității/lichidatorul îl înscrie, conform procedurii stabilite, în registrul public respectiv. Înregistrarea bunului se face în temeiul unei încheieri a instanței de insolvabilitate, emisă în termen de 15 zile lucrătoare de la data depunerii cererii administratorului insolvabilității/lichidatorului de constatare a faptului cu valoare juridică. Încheierea poate fi contestată de orice persoană interesată. În cazul în care bunul a fost vândut înainte sau fără a fi înscris în registrul public, obligația înregistrării și cheltuielile aferente, precum și riscul de constatare a lacunelor la precizarea datelor din registrul public trec în sarcina lichidatorului.

Pornind de la prevederile legale evocate supra, instanța de recurs reține că drept condiție pentru înaintarea de către lichidator a cererii de constatare a faptului cu valoare juridică în vederea înregistrării bunului în registrul public, este neînscrierea acestui bun în registrul public respectiv.

La caz, ÎS „Uzina de Bijuterii Giuvaier” a fost înființată prin Ordinul nr.133 din 06.06.1972 a Ministerului de Construcție a Aparatelor și Sistemelor de Dirijare a fostei URSS, iar în prezent în calitate de Fondator a întreprinderii create este Ministerul Economiei al RM, succesor în drepturi al Ministerului Industriei și Infrastructurii al RM.

Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 351 din 23.03.2005 cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile, au fost aprobate listele bunurilor imobile, proprietate a statului, aflate în administrarea ministerelor, departamentelor și altor autorități ale administrației publice centrale, conform Anexelor 1-22¹² (p. 1).

Potrivit pct. 2 al acestei hotărâri, Agenția de Stat Relații Funciare și Cadastru va asigura înregistrarea drepturilor de proprietate asupra bunurilor imobile ale statului.

Conform Anexei nr. 7 la HG nr. 351 din 23.03.2005, a fost aprobată Lista bunurilor imobile, proprietate a statului, aflate în administrarea Ministerului Economiei, iar la pozițiile 23-29 este indicat că ÎS „Giuvaier” este persoana juridică care gestionează bunurile imobile amplasate în mun. Chisinau, str. Sarmizegetusa, 16.

Prin urmare, la data de 21.03.2007, în Registrul bunurilor imobile a fost intabulat dreptul de proprietate a Republicii Moldova asupra bunurilor imobile cu nr. cadastrale 0100110.196.01; 0100110.196.02; 0100110.196.03; 0100110.196.04; 0100110.196.05, amplasate în mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 16.

Potrivit art. 1 alin. (2) al Legii cu privire la întreprinderea de stat, întreprinderea de stat este agent economic independent cu drepturi de persoană juridică, care, pe baza proprietății de stat transmise ei în gestiune, desfășoară activitate de întreprinzător.

Potrivit art. 3 alin. (4) al aceleiași legi, întreprinderea nu poate fără autorizația fondatorului să dea în arendă, locațiune sau comodat ori în gaj bunurile sale, să participe cu aceste bunuri la activitatea structurilor nestatale și să investească mijloace în alte state.

Potrivit art. 12 pct. 1) al Legii cu privire la Guvern, Guvernul exercită, din însărcinarea Parlamentului, funcțiile de proprietar al patrimoniului statului, creează condițiile necesare pentru dezvoltarea tuturor tipurilor de proprietate.

Potrivit art. 315 alin. (1) Cod civil, proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului.

Potrivit art. 296 Cod civil, bunurile care aparțin statului sau unităților administrativ-teritoriale fac parte din domeniul privat dacă, prin lege sau în modul stabilit de lege, nu sunt trecute în domeniul public.

(4) Bunurile domeniului public sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile. Dreptul de proprietate asupra acestor bunuri nu se stinge prin neuz și nu poate fi dobândit de terti prin uzucapiune.

Potrivit art. 6 alin. (1) al Legii privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, în domeniul administrării proprietății publice, de competența Guvernului sunt:

a) adoptarea hotărârilor privind atribuirea bunurilor proprietate de stat domeniului public sau domeniului privat al statului, privind trecerea acestora dintr-un domeniu în altul sau în proprietatea unităților administrativ-teritoriale;

a¹) adoptarea hotărârilor privind trecerea întreprinderilor de stat și a bunurilor imobile proprietate publică a statului din administrarea unei autorități a administrației publice centrale în administrarea altei autorități a administrației publice centrale.

Potrivit art. 40¹ alin. (2) al Legii cadastrului bunurilor imobile, dreptul dobândit prin uzucapiune imobiliară nu va putea fi înscris în registrul bunurilor imobile dacă, la momentul depunerii cererii de înregistrare, dreptul de proprietate este intabulat sau înscris provizoriu pe numele altei persoane.

Prin urmare, reieșind din faptul că bunurile imobile amplasate în mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 16 cu nr. cadastrale 0100110.196.01; 0100110.196.02; 0100110.196.03; 0100110.196.04; 0100110.196.05, potrivit HG nr. 351 din 23.03.2005 și altor norme citate supra, se află în proprietatea publică a statului, instanța de insolvență în mod ilegal a atribuit dreptul de proprietate debitorului, aplicând eronat normele de drept material.

Or, atribuirea în proprietatea debitorului, care are doar dreptul de a gestiona bunurile proprietarului, a bunurilor statului poate avea loc doar după ce Guvernul va decide trecerea lor din domeniul public în cel privat și va aproba ulterior transmiterea în proprietatea debitorului sau va aproba valorificarea acestora în cadrul procesului de insolabilitate.

Respectiv, debitorul nu a avut nici un temei de a poseda bunurile în cauză sub nume de proprietar, deoarece datele din Registrul bunurilor imobile denotă faptul că din data de 21.03.2007, bunurile litigioase se aflau în proprietatea Republicii Moldova, iar debitorul le deține pînă în prezent în gestiune economică.

Pornind de la circumstanțele menționate supra, Colegiul conchide asupra necesității casării încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 ianuarie 2016 și emiterii unei încheieri noi de respingere a cererii lichidatorului procedurii de faliment a ÎS „Uzina de Bijuterii Giuvaier”, Moraru Natalia, sprivind constatarea posesiei, folosinței și dispoziției asupra bunurilor imobile.

În lumina celor expuse, conducîndu-se de prevederile art. art. 269-270, 427 lit. c) și 443 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Procedura în recurs intentată în baza recursului înaintat de Ministerul Economiei al RM, în pricina civilă privind derularea procedurii de faliment a Întreprinderii de Stat „Uzina de Bijuterii Giuvaier”, se încetează, în legătură cu retragerea de către recurentul Ministerul Economiei al RM a cererii de recurs, depuse împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 ianuarie 2016.

Se repune în termenul de atac recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău”.

Se admite recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău”.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 ianuarie 2016 și se pronunță o nouă decizie sub formă de încheiere prin care se respinge ca neîntemeiată cererea lichidatorului procedurii de faliment a Întreprinderii de Stat „Uzina de Bijuterii Giuvaier”, Moraru Natalia, privind constatarea posesiei, folosinței și dispoziției în drept de proprietate a bunurilor imobile.

Decizia este irevocabilă din momentul adoptării.

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea